

Motion till riksdagen 2025/26:3111

av **Mathias Bengtsson (KD)**

Förlustgräns för spelande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en förlustgräns för spelande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett betydande antal människor drabbas årligen av spelproblem, med stora konsekvenser för ekonomi, relationer och psykisk hälsa. Staten har tagit steg för att begränsa detta, som spellicens, Spelpaus och krav på spelansvar. Men mer måste göras. En sak är att alla licenshavare borde införa en bindande förlustgräns per spelare och därmed sätta ett tydligt tak för hur mycket en enskild kund kan förlora under ett år.

Folkhälsomyndigheten uppskattar att omkring fyra procent av befolkningen uppvisar någon grad av spelproblem under ett år. Det är inte en marginalgrupp, utan tiotusentals människor och drabbade hushåll. Dessa problem skapar kostnader för individen, anhöriga och för samhället genom skulder, vårdbehov och sociala insatser.

En förlustgräns handlar om att kombinera individens frihet med ett grundläggande skydd mot överdriven skada. Ett obligatoriskt tak skulle inte avskaffa spelandet utan

människor får fortfarande spela, men med en säkerhet mot att spelintäkter från en och samma kund blir förödande.

Spelbolaget Paf visar att det går att driva spelverksamhet samtidigt som man inför strikta obligatoriska gränser. Bolaget var tidigt ute med att införa en årsgräns för förluster och har sedan dess successivt sänkt den. Att en kommersiell aktör frivilligt väljer detta visar att en generell regel är rimlig.

Begränsningar som denna är alltid en avvägning när det kommer till inskränkning av personlig frihet och att spelare själva måste få ansvara för sina val. Men erfarenhet från policyområden som alkohol- och tobaksreglering visar att skyddsåtgärder inte tar bort individens valfrihet, utan bara minskar enkel tillgång till skadliga nivåer. Och när spelproblem bidrar till självmord och allvarlig psykisk ohälsa är argumentet om fullständig frihet svagt. Världshälsoorganisationen och flera studier pekar på kopplingen mellan allvarliga spelproblem och ökad självmordsrisk. Staten har ett ansvar för att balansera frihet med skydd.

Rimliga principer för ny lagstiftning vore: (1) obligatorisk årsgräns för nettobortfall per spelare som licensvillkor; (2) differentierade gränser efter ålder — lägre för yngre vuxna; (3) krav på att gränsen gäller alla spelformer hos samma licenshavare och att den inte kan hoppas över av tekniska medel; (4) integration med redan existerande verktyg som Spelpaus och krav på transparens i rapportering till Spelinspektionen; (5) möjlighet för spelaren att frivilligt välja en lägre gräns, men inte att höja över den lagstadgade taknivån. Ett sådant system bygger på principer som redan finns i spellagen men går steget längre genom att göra taket obligatoriskt.

För att skydda utsatta människor, förebygga spelberoende och skapa ett hållbart spelmarknadsklimat, så räcker inte rekommendationer och frivilliga åtgärder. Lagstiftning som kräver förlustgränser är ett kraftfullt och proportionerligt verktyg.

Mathias Bengtsson (KD)